

De Heimanshof Insecten 2010

Vooraf geef ik enkele toelichtingen voor enkele insectengroepen. Als regel vermeld ik alleen de eerste waarneming in het jaar.

Vlinder: Bij de dagvlinders was de herfstgeneratie van de Atalanta zeer talrijk en opnieuw een zeer zwakker zomergeneratie. Ook het Bont zandoogje was erg dominant, maar de Citroenvlinder heel schaars.

Van de nachtvlinders zijn de meeste waargenomen in de vlindernacht. Door het gebrek aan onderzoek zijn nagenoeg alle waargenomen soorten nieuw voor de Haarlemmermeer. Daarna heb ik incidenteel enkele bijzondere soorten gezien, zoals de eerste keer de Kleine vlierspinner en de Tweevlekspanner.

Van de Microlepidoptera zijn nagenoeg alle soorten de eerste keer in de Haarlemmermeer waargenomen. Met de nieuwe determinatietabel (Kuchlein & Bot, 2010. Identification keys to the Microlepidoptera of The Netherlands, Tinea Foundation, Wageningen) is het nu relatief eenvoudig de microlepidopteren te identificeren en de (nieuwe) Nederlandse namen voor de vlinders te geven.

Vliegen: Hier beperk ik me tot de zweefvliegen. Van de 52 soorten die dit jaar in Heimanshof gezien zijn, zijn enige soorten bijzonder i.v.m. de voedselbehoefte van de larven. De populatie van de Stadsreus heeft een stabiele populatie in De Heimanshof; de larven leven als “schoonmaakster” in de nesten van de Gewone wesp.

Vooruitgang

De larven van de Loofhout-sapzwever zijn zeldzaam in de Haarlemmermeer; zij hebben bloedende bomen nodig die blijkbaar aan de noordoostkant van het bosgedeelte in De Heimanshof aanwezig zijn. Ook de larven van de Gewone kopermantel leven in sapstromen van loofbomen. Deze zweefvlieg heeft in De Heimanshof een stabiele populatie.

De larven van de Korte bladloper leven onder de schors van dood hout dat dicht bij open water ligt; deze soort is heel zeldzaam in de Haarlemmermeer.

De Grote narcisvlieg heeft in het gebied van Arnolduspark incl. De Heimanshof door de aanplant van veel bloembollen enorm uitgebreid en kwam in vijf kleurvarianten voor. De larven leven in de bollen van narcissen, sneeuwkllokjes en hyacinten.

Een andere nieuwkomer in de Haarlemmermeer en in De Heimanshof is Bosfluweelzweefvlieg. De larven hebben oude bloeistengels van de Gele lis nodig om te overwinteren.

Achteruitgang

De larven van het Melkelfje (*Melangyna umbellatarum*) zijn gespecialiseerd op bladluizen op Berenklaauwplanten die nog tot September in aantallen bloeiend aanwezig moeten zijn; dit is helaas in De Heimanshof niet het geval zodat deze zweefvlieg in De Heimanshof ontbreekt, maar in de rest van Arnolduspark relatief frekwent is.

Door gebrek aan grote nesten van de Wegmier is de Stipfopwesp (*Chrysotoxum festivum*) reeds enkele jaren niet meer in De Heimanshof, maar ook op andere plaatsen in de Haarlemmermeer gezien. Misschien kan de toename van de Groene specht als voedselconcurrent de oorzaak zijn.

Door heel kleine populaties van pruimenbladluizen op Riet was de Terrasjeskommazwever heel weinig waar te nemen.

Vliesvleugeligen: De vliesvleugeligen zijn in De Heimanshof relatief goed vertegenwoordigd. Van de bijensoorten is de Slobkousbij door een strikte relatie met een redelijke goede populatie van de Grote wederik het meest kwetsbaar. De dicht bijzijnde vindplaats buiten Hoofddorp is in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Een andere kwetsbare soort is de Gewone sachembij (*Anthidium plumipes*) die als voedsel bloemen van Longkruid en Holwortel en voor het nest steile kanten van sloten of oude muren nodig heeft. Het is nog niet te verklaren waarom deze soort in het jaar 2010 niet in De Heimanshof en op de twee andere plekken in Arnolduspark waargenomen is.

Sommige andere bijensoorten zijn voor de aanleg van hun nesten aan Insectenhotels gebonden en trekken ook parasitaire hymenopteren als hun belagers aan.

Door de verstoringen van de zandheuvelds zijn de twee populaties van de Spieswesp (*Oxybelus bipunctatus*), een graafwesp, verdwenen.

Kevers: Bij de kevers is vermeldenswaardig de aanwezigheid van twee boktorren: de Gewone distelboktor der zich in stengels van een aantal kruidachtige ontwikkelt. De Gewone smalboktor is alleen bekend van zijn binding aan naadbossen; het is zeer waarschijnlijk dat de één of twee individuen migranten zijn die weliswaar ieder jaar in De Heimanshof te zien zijn. De Gewone bloesemboktor waarvan de larven in het spinhout van loofbomen zich ontwikkelen was dit jaar bijzonder talrijk op schermbloemen te zien.

De Aspergekever was zoals ieder jaar op de twee aspergeplanten aanwezig.

W.H.O. Ernst

Hoofddorp, 10-12-2010

Waargenomen insecten in De Heimanshof in het jaar 2010

Vlinder (LEPIDOPTERA)

Dagvlinder

Kleine vos (*Aglais urticae*) 24-03/05-08/09-10-2010

Koelvinkje (*Aphantopus hyperantus*) 25-06-2010

Landkaartje (*Araschnia levana*) 20-07-2010

Boomblauwtje (*Celastrina argiolus*) 13-04/20-07/05-08-2010

Citroenvlinder (*Gonepteryx rhamni*) 29-06-2010

Dagpauwoog (*Inachis io*) 18-05/22-07-2010

Bruin zandoogje (*Maniola jurtina*) 29-06/20-07-2010

Bont zandoogje (*Pararge aegeria*) 26-04/20-07-2010

Groot koolwitje (*Pieris brassicae*) 19-04/20-07/05-08/05-09/09-10-2010

Geaderd witje (*Pieris napi*) 09-04/20-07-2010

Gehakelde aurelia (*Polygonia c-album*) 24-03/25-06/20-07/05-08/05-09-2010

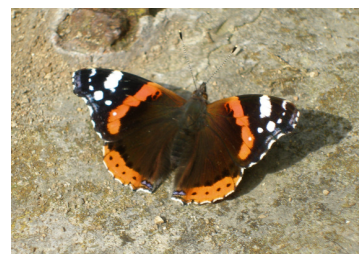
Icarus blauwtje (*Polyommatus icarus*) 12-07/05-08/05-09-2010

Atalanta (*Vanessa io*) 20-07/09-10-2010

Nachtvlinder

Beervlinders (Arctiidae)

Witte tijger (*Spilosoma lubricipeda*) 26-06-2010

Atalanta

Uiltjes (*Nocutidae*)

Psi-uil (*Acronicta psi/tridens*) 26-06-2010
Gewone worteluil (*Agrotis exclamationis*) 26-06-2010
Bleke grasworteluil (*Apamea lithoxylea*) 26-06-2010
Gamma-uil (*Autographa gamma*) 26-06/05-09-2010
Zilverstreep (*Deltote bankiana*=*Erastria argentula*) 05-06-2010
Gewone bandspanner (*Epirrhoe alternata*) 16-08-2010
Bruine snuituil (*Hypaena proboscidalis*) 05-07-2010
Huismoeder (*Noctua pronuba*) 26-06-2010
Oranjegeel halmuiltje (*Oligia fasciuncula*) 26-06-2010
Bont halmuiltje (*Oligia versicolor*) 26-06-2010
Roesje (*Scoliopteryx libatrix*) 02-07-2010
Meldevlinder (*Trachea atriplicis*) 26-06-2010

Spanner (*Geometridae*)

Witte grijsbandspanner (*Cabara pusaria*) 30-06-2010
Appeltak (*Campaea margaritaria*) 26-06-2010
Zwartbandspanner (*Xanthorrhoe*=*Cidaria fluctuata*) 12-05-2010
Oranje bruinbandspanner (*Cidaria fulvata*) 26-06-2010
Gewone bandspanner (*Epirrhoe alternata*) 26-06-2010
Kleine zomervlinder (*Hemithaea aestivaria*) 26-06-2010
Grijze stipspanner (*Idaea aversata*) 26-06-2010
Tweevlekspanner (*Lomographa bimaculata*) 29-06-2010
Kleine wintervlinder (*Operophtera brummata*) 30-01-2010
Kleine vlierspanner (*Ourapteryx sambucaria*) 08-08-2010
Paardenbloemspanner (*Idaea seriata*) 01-07/09-08-2010

MICROLEPIDOPTERA (*Crambidae*)

Brandnetelmot (*Eurrhyncha hortulata*) 26-06-2010
Grote eikenlichtmot (*Phycita roborella*) 26-06-2010 nieuw voor de Haarlemmermeer

Prachtvleugeltjes (*Oecophoridae*)

Pastinaakmotje (*Depressaria pastinacella*) 26-07-2010 rupsen op Berenklaauw en Pastinaak
Bruine huismot (*Hofmannophila pseudospretella*) 26-10-2010 via voedsel uit Azië in de 19e eeuw in Nederland geïntroduceerd

Tineamotjes (*Tineidae*)

Berkenzwammot (*Morophaga choragella*) 26-06-2010 rupsen in Berkezwam, nieuw

Bladroller (*Tortricidae*)

Grasmotje (*Agriphila tristella*) 30-06-2010 zeer talrijk, rupsen in grassen
Grote eikenbladroller (*Aleimma loeflingiana*) 26-06-2010, rupsen op eik
Klein karetvlindertje (*Archips xylosteana*) 26-06-2010, rupsen op een aantal bomen en struiken

Schietwilgvolgeldrekje (*Hedya salicella*) 26-06-2010, rupsen op wilgen en populieren.
Groene eikenbladroller (*Tortrix viridana*) 26-06-2010, rupsen op eiken.
Berenklauwbladrollertje (*Pammene aurana*) 20-07-2010, rupsen nagenoeg in alle planten van berenklauw.

Snuitmotten (*Pyralidae*)

Muntvlindertje (*Pyrausta aurata*) 18-05/22-07(veel)/16-08-2010, rupsen op munt-soorten en marjolijn, een zeer talrijk voorkomende mineerder
Paarlemoerlichtmot (*Pleuroptya ruralis*) 20-07-2010, rupsen op brandnetel.

Stippelmotten (*Yponomeutidae*)

Vogelkersstippelmotje (*Yponomeuta evonymella*) 29-06-2010, zeer talrijk op een reeks van struiken en bomen, vooral appelbomen
Groot Meidoornstippelmotje (*Yponomeuta padella*) 08-07-2010, rups op talloze soorten kersen, prunussen en doorns.

Vliegen en muggen (*DIPTERA*)

Zweefvliegen (*Syrphidae*)

Vliegend speld (*Baccha elongata*) 07-05-2010
Loofhout-sapzwever (*Brachyopa scutellaris*) 17-05-2010
Korte bladloper (*Chalcosyrphus nemorum*) 30-08-2010
Weidegitje (*Cheilosia albitarsis*) 07-05-2010
Kruiskruidgitje (*Cheilosia bergenstammi*) 16-08-2010
Wollig gitje (*Cheilosia illustrata*) 03-06-2010
Kervel-gitje (*Cheilosia pagana*) 15-04/14-07-2010
Vetplant-gitje (*Cheilosia semifasciata*) 15-04-2010
Bretel-wimperzwever (*Dasysyrphus albostriatus*) 07-07-2010
Geelbandwimperzweefvlieg (*Dasysyrphus tricinctus*) 30-08-2010

Bos-Didea (*Didea fasciata*) 05-08-2010
Enkele Bandzwever (*Epistrophe eligans*) 22-04-2010
Zwarthaar-bandzwever (*Epistrophe nitidicollis*) 07-05-2010
Gestreept variabel elfje (*Episyrphus auricollis*) 06-04-2010
Snorzweefvlieg (*Epiysrphus balteatus*) 15-04-2010
Weidevlekoog (*Eristalinus sepulchralis*) 02-07-2010
Kleine bijvlieg (*Eristalis arbustorum*) 13-04-2010
Punt-Bijvlieg (*Eristalis nemoreum*) 15-06-2010
Hommelzweefvlieg (*Eristalis intricaria*) 07-04-2010
Bosbijvlieg (*Eristalis lineata*) 26-04-2010

Kegelbijvlieg (*Eristalis pertinax*) 15-04-2010
Blinde bij (*Eristalis tenax*) 17-03-2010
Knobbelbollenzwever (*Eumerus funeralis*) 14-05-2010
Gewone bollenzwever (*Eumerus strigatus*) 05-08-2010
Grote kommazwever (*Eupeodes luniger*, m) 21-03/07-04-2010
Terrasjeskommazwever (*Eupeodes corollae*) 21-06-2010

snorzweefvlieg

Gewoon kopermantel (*Ferdinanda cuprea*) 20-05-2010
Gewone pendelvlieg (*Helophilus pendululs*) 29-06-2010
Citroen-pendelzweefvlieg (*Helophilus trivittatus*) 12-07-2010
Gewoon glimlijfje (*Lejogaster metallina*) 08-06-2010

Slanke driehoekzweefvlieg (*Melanostoma scalare*) 26-04-2010
Gewone driehoekzweefvlieg (*Melanostoma mellinum*) 27-04-2010
Driehoeks-elfje (*Meligramma triangulifera*) 27-04/18-05-2010
Grote narcisvlieg (*Merodon equestris*) 08-06-2010
Doodskopzweefvlieg (*Myathropa florea*) 17-05-2010
Gewone korsetzweefvlieg (*Neoascia podagrica*) 27-04-2010
Bosfluweelzweefvlieg (*Parhelophilus frutetorum*) 14-06-2010
Grof gestippelde platbek (*Pipiza noctiluca*) 18-05-2010
Slanke platbek (*Pipiza luteitarsis*) 26-04-2010
Krulhaar-platvoetje (*Platycheirus ambiguus*) 13-04-2010

Mica-platvoetje (*Platycheirus albimanus*) 07-05-2010
Schaduw-platvoetje (*Platycheirus scutatus*) 15-04-2010
Witte halvemaanwever (*Scaeva pyrastris*) 15-06-2010
Gele halvemaanwever (*Scaeva selenitica*) 12-07-2010
Klein langlijfje (*Sphaerophoria rueli*) 01-07-2010
Menuetzweefvlieg (*Syrirta pipiens*) 07-05-2010
Bessen-bandzwever (*Syrphus ribesii*) 13-04-2010
Kleine bandzwever (*Syrphus vitripennis*) 12-04-2010
Moperaszweefvlieg (*Tropidia scita*) 08-06-2010
Witte reus (*Volucella pellucens*) 04-05-2010

Stadsreus (*Volucella zonaria*) 01-07-2010
Gewone rode bladloper (*Xylota segnis*) 17-05-2010

Rouwvliegen (*Bibionidae*)

Tuinrouwvlieg (*Bibio hortulanus*) 24-04-2010
Zwarte rouwvlieg (*Bibio martii*) 26-04-2010

Rouwzwever (*Bombyliidae*)

Muurrouwzwever (*Anthrax anthrax*) 08-06/17-06-2010 Insektenhotel

Vleesvliegen (*Calliphoridae*)

Blauwe slakkenbromvlieg (*Melinda gentilis*) 06-04-2010

Blaaskopvliegen (*Conopidae*)

Blaaskopvlieg (*Sicus ferrugineus*) 03-06/02-07-2010

Dansvliegen (*Empididae*)

Dansvlieg (*Empis spec.*) 12-07-2010

Steltvliegen (*Micropezidae*)

Steltvlieg (*Micropeza corrigiolata*) 26-06-2010

Stadsreus

Huisvliegachtige (*Muscidae*)

Vele soorten van de huisvliegachtigen zijn wel gezien, maar heel moeilijk te determineren.
Schorsvlieg (*Mesembrina meridiana*) 16-08-2010

Snavelvliegen (*Rhagonidae*)

Snavelvlieg (*Chrysopilus cristatus*) 12-07-2010
Snavelvlieg (*Chrysopilus flaveolus*) 15-06-2010 (ca. 10)

Strontvliegen (*Scatophagidae*)

Strontvlieg (*Scatophaga stercoraria*) 24-04-2010

Wapenvliegen (*Stratiomyidae*)

Prachtwapenvlieg (*Chloromyia formosa*) 02-07-2010
Kleine wapenvlieg (*Microchrysa polita*) 30-06-2010

Vliesvleugeligen (*HYMENOPTERA*)

Bijen (*Apidae*)

Aardhommel (*Bombus terrestris*, K) 15-03-2010
Akkerhommel (*Bombus pascuorum*, K) 24-03-2010
Boomhommel (*Bombus hypnorum*) 13-04-2010
Weidehommel (*Bombus pratorum*) 03-06-2010
Steenhommel (*Bombus lapidarius*, K) 24-03-2010
Gewone koekoekshommel (*Bombus campestris*) 10-06-2010
Goudpootzandbij (*Andrena chrysoceles*) 03-06-2010
Grasbij (*Andrena flavipes*) 21-03/08-07-2010
Meidoornzandbij (*Andrena jacobi*) 26-04-2010
Gewone dwergzandbij (*Andrena minutula*) 25-03/26-04-2010

stenhommel

Wormkruidbij (*Colletes daviesanus*) 21-07-2010, gebonden aan populaties van wormkruid
Gewone maskerbij (*Hylaeus communis*) 25-06-2010
Tronkenbij (*Heriades truncorum*) 24-06-2010 Insectenhotel
Berijpte geurbij (*Lasioglossum albipes*) 12-07-2010
Gewone geurgroefbij (*Lasioglossum calceatum*) 04-06-2010
Langkopsmaragdgroefbij (*Lasioglossum morio*) 24-04-2010
Zesvlekgroefbij (*Lasioglossum sextrigatum*) 09-07-2010
Slobkousbij (*Macropis europaea*) 21-07-2010
Tuinbladsnijder (*Megachile centuncularis*) 04-06-2010
Bleekvlekwespbij (*Nomada alboguttata*) 20-05-2010

Donkere wespbij (*Nomada marshamella*) 13-04-2010
Sierlijke wespbij (*Nomada panzeri*) 06-04-2010
Rosse metselbij (*Osmia rufa*) 07-04-2010 Insectenhotel
Gewone tubebij (*Stelis breviscula*) 21-06-2010 Insectenhotel

Wolbijen (*Megachilidae*)

Grote wolbij (*Anthidium manicatum*) 12-07-2010

Wespen (*Vespidae*)

Middelste wesp (*Dolichovespula media*) man, 06-08-2010
Deukmetselwesp (*Symmorphus crassicornis*) 08-07-2010 Insectenhotel
Tweepunt-deukmetselwesp (*Symmorphus bifasciatus*) 22-07/03-09-2010
Gewone wesp (*Vespa vulgaris*) Konigin 08-04/20-07-2010 (nest)

Goudwespen (*Chrysididae*)

Goudwesp (*Chrysis ignita*) 03-06-2010 Insectenhotel
Diretandgoudwesp (*Trichrysis cyanea*) 01-07-2010 Insectenhotel

Gewone wesp

Hongerwespen (*Gasteruptionidae*)

Hongerwesp (*Gasteruption jaculator*) 15-05/25-06(ca.10)-2010 Insektenhotel

Graafwespen (*Crabronidae*)

Gewone graafbijendoder (*Cerckeris rybyensis*)
Bleke zeefwesp (*Crabro scutellatus*) 30-06-2010
Blokhoofd wesp (*Ectemnius continuus*) 06-07-2010
Cicadendoder (*Gorytes laticinctus*) 06-07-2010
Vliegendoder (*Mellinus arvensis*) 24-09-2010
Kl. Bladluizendoder (*Passacoelus insignis*) 30-10-2010
Bladluizendoder (*Pemphredon inornata*) 30-06-2010
Bijenwolf (*Philanthus triangulum*) 30-06-2010
Stigmawesp (*Stigmus pendulus*) 30-06-2010
Pottenbakkerswesp (*Trypoxylon figulus*) 30-10-2010 Insectenhotel

Spinnendoders (*Pompilidae*)

Spinnendoder (*Aulopus carbonarius*) 05-08-2010

Mieren (*Formicidae*)

Zwarte wegmier (*Lasius niger*) 16-08-2010

Bladwespen (*SYMPHYTA*)

(*Tenthredinidae*)

Bessenbladwesp (*Pteronidea ribesii*) 13-04-2010
Allantus spec. 15-04-2010 (12 soorten in Nederland)
Groene bladwesp (*Rhogogaster viridis*) 08-06-2010
Veldbladwesp (*Tenthredo campestris*) 16-08-2010

Kever (*COLEOPTERA*)

Bloemenkevers (*Alleculidae*)

Gele bloemkever (*Cteniopus flavus*) 22-07-2010

Lieveheersbeestjes (*Coccinellidae*)

Tweestippelig lieveheersbeestje (*Adalia bipunctata*) 14-05-2010
Zevenstippelig lieveheersbeestje (*Coccinella septempunctata*) 14-05-2010
Aziatisch lieveheersbeestje (*Harmonia axysiris*) 20-05-2010
Viertienstippelig lieveheersbeestje (*Propylea 14-punctata*) 20-05-2010

7-stippelig lieveheersbeestje

Soldaatjes (*Cantharidae*)

Zwart soldaatje (*Cantharis fusca*) 03-06-2010
Geel soldaatjes (*Cantharis livida*) 14-06-2010
Kleine rode weekschild (*Rhagonycha fulva*) 29-06-2010

Boktorren (*Cerambycidae*)

Gewone bloesemboktor (*Grammoptera ruficornis*) 06-06-2010
Gewone smalboktor (*Stictoleptura rubra*) w 21-07-2010
Gewone distelboktor (*Agapanthia villosa*) 02-07-2010

Bladhaantjes (*Chrysomelidae*)

Aspergekever (*Crioceris asparagi*) 25-07-2010
Goudhaantje (*Chrysomela cuprea*) 08-07-2010

Bloemweekkevers (*Dasytidae*)

Dasytes spec. 25-06-2010

Spekkever (*Dermestidae*)

Museumkever (*Anthrenus spec.*) 30-10-2010

Kniptorren (*Elateridae*)

Kniptor (*Athous spec.*) 06-06-2010

Dwergpilkever (*Limnichidae*)

Dwergpilkever (*Limnichus sericeus*) 21-07-2010

Bladsprietkevers (*Scarabaeidae*)

Julikever (*Anomala aenea*) 03-06-2010
Roestbruine bladsprietkever (*Serica brunnea*) 06-06-2010

Sprinkhanen (*ORTHOPTERA*)

Grote groene sabelsprinkhaan (*Tettigonia viridissima*) 25-06-2010
Boomsprinkhaan (*Meconema thalassinum*) 23-09-2010

Wantsen (*HETEROPTERA*)

Roofwantsen (*Miridae*)

(*Calocoris spec*) 08-06-2010
(*Lygus spec.*) 30-06-2010

Randwantsen (*Coreidae*)

(*Gyromastes rhombea*) 15-06-2010

Schildwantsen (*Pentatomidae*)

Koolwants (*Eurydema oleracea*) 15-06-2010

Grote groene sabelsprinkhaan

Oppervlaktewantsen (*Gerridae*)

Schaatsenrijder (*Gerris spec.*) 15-06-2010

Cicaden (*HOMOPTERA*)

Schuimcicaden (*Cercopidae*)

Bloedcicade (*Cercopsis vulnerata*) 17-05-2010

Elzencicade (*Aphophora alni*) 22-07-2010

Libellen (*ODONATA*)

Azuurwaterjuffer (*Coenagrion puella*) 04-06-2010

Variabele waterjuffer (*Coenagrion pulchellum*) 14-06-2010

Lantaarntje (*Ischnura elegans*) 20-05-2010

Vuurjuffer (*Pyrrhosoma nymphula*) 22-04-2010

Vroege glazenmaker (*Aeshna isoceles*) 04-06-2010

Paaardenbijter (*Aeshna mixta*) 22-07-2010

Steenrode heidelibel (*Sympetrum vulgatum*) 22-07-2010

Viervlek (*Libellula quadrimaculata*) 22-07-2010